

ERNEST
HEMINGWAY

Sărbătoarea
continuă

Traducere din limba engleză
și note de Ionuț Chiva

POLIROM
2025

Cuprins

<i>Prefață</i>	7
<i>Notă</i>	9
O cafenea drăguță din Place St. Michel....	11
Miss Stein face pedagogie	23
„Une génération perdue“	43
Shakespeare and Company.....	55
Oameni de pe Sena.....	63
O primăvară înșelătoare.....	73
Sfârșitul unui hobby.....	91
Foamea e o formă bună de disciplină.....	101
Ford Madox Ford și discipolul diavolului	117
Despre nașterea unei noi școli	131
Cu Pascin la Dôme	143
Ezra Pound și al său Bel Esprit	155
Un sfârșit destul de ciudat	167
Omul care purta semnul morții	175
Evan Shipman la Closerie des Lilas	187
Un agent al Satanei	201
Scott Fitzgerald.....	211
Vulturii nu-și împart prada.....	257
O chestie legată de mărime.....	271
Parisul nu se sfârșește niciodată	281

În scrierile lui Dostoievski am găsit lucruri care par neverosimile și altele cu totul de necrezut, însă unele sînt atît de adevărate, că te fac să te schimbi chiar în timp ce le citești – fragilitatea și nebunia, ticăloșia și sfințenia, patima nebună a jocului, toate acestea le cunoști de la el, așa cum de la Turgheniev ajungi să cunoști drumurile și peisajele, iar de la Tolstoi mișcările de trupe, cîmpul de bătălie, ofițerii și soldații. După ce-l citești pe Tolstoi, scrierile lui Stephen Crane despre Războiul Civil par produse ale strălucitei imaginații a unui băiat bolnav care n-a văzut în viața lui războiul, ci a citit doar reportajele de pe cîmpul de luptă și cronicile de război și a văzut fotografiile lui Brady¹, aceleași pe care le-am citit și le-am văzut și eu în casa bunicilor. Pînă să dau peste *Mînăstirea din Parma* a lui Stendhal nu mai citisem niciodată despre război așa cum este el redat de Tolstoi, și chiar și acea minunată relatare a lui Stendhal despre bătălia de la Waterloo este un fragment izolat într-o carte care-i adesea plicticoasă. Să descoperi atîția scriitori care-ți deschideau o lume nouă, și asta într-un oraș

1. Matthew Brady (1822-1896), fotograf american cunoscut mai ales pentru fotografiile din Războiul Civil

ca Parisul, unde puteai avea un stil de viață decent și care funcționa oricît de sărac ai fi fost, era ca și cum ai fi primit în dar o comoară. O comoară pe care puteai s-o iei cu tine și în călătorii – cît am umblat prin munții din Elveția și Italia, asta pînă să descoperim Schruns în Austria, în defileul înalt din Vorarlberg, aveam mereu cărți cu mine –, așa că ziua puteai trăi în lumea asta nou descoperită, alcătuită din zăpadă, păduri, ghetari, iarna cu problemele ei și hotelul Taube, de sus, din munți, iar noaptea puteai trăi în acea lume minunată pe care ți-o ofereau scriitorii ruși. La început au fost rușii; abia apoi au urmat ceilalți. Însă pentru o lungă perioadă de timp, pentru mine n-au existat decît rușii.

Îmi amintesc că odată, întorcîndu-mă acasă cu Ezra după ce jucaserăm tenis pe terenul din Boulevard Arago, m-a invitat la el ca să bem ceva și atunci l-am întrebat ce crede, sincer, despre Dostoevski.

— Sincer să fiu, Hem, nu i-am citit niciodată pe ruși.

Era un răspuns cinstit și Ezra nu-mi oferise niciodată vreunul de alt fel atunci cînd discutam, însă eu tot rău m-am simțit pentru că-l aveam în față pe omul care-mi plăcea și în care aveam pe atunci cea mai mare încredere în ce privește

critica, omul care credea în *le mot juste* – acel unic cuvânt potrivit pentru a fi folosit într-o anumită situație –, omul care mă învățase să n-am încredere în adjective, așa cum mai târziu aveam să-nvăț ca în anumite situații să nu am încredere în anumiți oameni; și tare aș fi vrut să știu ce crede despre un om care n-a folosit *le mot juste* aproape niciodată, și totuși, uneori, a creat niște personaje așa de vii, cum aproape nimeni n-a mai reușit.

— Ține-te de francezi, mi-a zis Ezra. Ai multe de învățat de la ei.

— Știu. Am multe de învățat de peste tot.

Mai târziu, plecând de la Ezra și îndreptându-mă spre fabrica de cherestea, am mers pe strada mărginită de clădiri înalte, cu ochii îndreptați mereu spre capătul străzii, unde, printre copacii desfrunziți, vedeam fațada cafenelei Bullier, dincolo de Boulevard St. Michel; ajuns acasă, am deschis poarta, am trecut pe lângă stivele de scânduri proaspăt tăiate și mi-am lăsat racheta în husă lângă scările care duceau la ultimul etaj al clădirii. Înainte să urc am strigat după ai mei, dar nu era nimeni acasă.

— *Madame* a plecat și *la bonne* a ieșit cu copilul, îmi spuse nevasta proprietarului fabricii.

Era o femeie enervantă, grăsană și cu părul roșcat; i-am mulțumit și am dat să trec.

— V-a căutat un tînăr, îmi mai spuse femeia, folosind termenul *jeunne homme* în loc de *monsieur*. A zis că v-așteaptă la Lilas.

— Mulțumesc mult. Dacă apare *madame*, spuneți-i dumneavoastră, vă rog, că sînt la Lilas.

— A plecat cu niște prieteni, îmi mai spuse soția proprietarului, după care, strîngîndu-și pe ea halatul violet, se răsuci pe tocurile înalte și intră în apartamentul său fără să închidă ușa în urmă.

Eu am luat-o pe strada mărginită de case înalte cu fațadele albe, murdare și crăpate, pînă am ajuns la intersecția largă și însoțită, unde am făcut dreapta și am intrat la Lilas, în umbra tăiată ici-colo de razele asfințitului.

Nu cunoșteam pe nimeni din cei care erau înăuntru, așa că am ieșit pe terasă, unde mă aștepta Evan Shipman. Evan era un poet bun care se pricepea la cai, pe care îi și iubea, alături de literatură și pictură. S-a ridicat de pe scaun și atunci l-am revăzut – înalt, slab și palid, cu cămașa albă roasă la guler și murdară, cravata înnodată cu grijă, costumul gri ros și șifonat, cu degetele pătate, mai întunecate decît părul său, unghiile

murdare, arborînd același zîmbet dez-
aprobator, cu buzele strînse ca să-și
ascundă dinții stricați.

— Mă bucur să te văd, Hem, îmi spuse.

— Ei, ce mai faci, Evan?

— Nu prea bine. Tu ești bine?

— Da, sper. Ieșisem să joc tenis cu
Ezra cînd m-ai căutat.

— Ezra e bine?

— Da, foarte.

— Ce mă bucur! Auzi, Hem, cred că
nevasta proprietarului tău nu mă place.
N-a vrut să mă lase să te aștept sus, în
casă.

— O să-i spun să te lase altă dată.

— Nu, lasă. Pot s-aștept foarte bine
și aici. E plăcut să stai așa la soare,
nu?

— Da, da' a venit toamna. Mi se pare
că te îmbraci cam subțire.

— Doar seara se lasă răcoarea. O
să-mi pun pardesiul de-acum.

— Ai idee pe unde l-ai lăsat?

— Nu. Da' e într-un loc sigur.

— De unde știi?

— Pentru că aveam și un poem în
buzunar cînd l-am lăsat, îmi spuse și
începu să rîdă cu toată inima, ținîndu-și
buzele strîns lipite ca să-și acopere din-
ții. Hem, hai, te rog, să bem un whisky
împreună.

— Da, sigur.

Evan se ridică în picioare și îl strigă pe chelner:

— Jean! Două whisky-uri, te rog.

Jean aduse sticla, două pahare, sifonul și două farfurioare pe care era trecut prețul de zece franci. Nu se mai obosi să toarne întii în paharul de măsurat și ne umplu paharele pe trei sferturi cu whisky. Evan se ducea adesea la Jean, care locuia în Montrouge, dincolo de Porte d'Orléans, și-l ajuta să-și lucreze grădina, iar Jean ținea foarte mult la el.

— Ei, nu-i nevoie să exagerezi, îi spuse Evan chelnerului înalt și bătrîn.

— Păi ați vrut două whisky-uri, nu? Astea ce sînt? zise chelnerul.

După ce am pus puțină apă, Evan îmi zise:

— Bea încet prima gură, Hem. Dacă avem grijă, astea două ne țin ceva timp.

— Da' de tine ai grijă?

— Da, am. Pe cuvînt, Hem. Da' hai să vorbim despre altceva, nu vrei?

Nu mai era nimeni pe terasă și băutura începea să ne încălzească pe amîndoi, chiar dacă eu eram mult mai bine îmbrăcat pentru toamnă decît Evan – aveam un tricou pe sub cămașă și pe deasupra aveam un pulover albastru de lînă, ca al marinarilor francezi.

— Mă gîndesc în ultimul timp la Dostoievski, i-am spus. Cum poate cineva